

ევროპაში ლიბერალიზმისა მიმართ ჩამოყალიბებული სკეპტიკური მიმართებები
XXI საუკუნის ბოლო ათწლეულში: ნაციონალისტურ-პოპულისტური
პარტიების მაგალითზე

იზა ზუბიაშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათადა ხელოვნების ფაკულტეტზე საერთაშორისო
ურთიერთობების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნების შესაბამისად*

პოლიტიკის მეცნიერებები - საერთაშორისო ურთიერთობები

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ზურაბ ჭიაბერაშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2022

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

იზა ზუბიაშვილი

28.06.2022

აბსტრაქტი

ბოლო წლებში მსოფლიოში განვითარებულმა მოვლენებმა ხელი შეუწყო პოლიტიკური პროცესების ცვლილებას, რომელიც უფრო მეტად სკეპტიკურია დასავლური ღირებულებებისა და ლიბერალური დემოკრატიის მიმართ. სხვადასხვა ქვეყნებში განვითარებულმა მაგალითებმა ცხადყო თეორიები, რომლებიც ამტკიცებდნენ რომ დასავლური დემოკრატიული ლიბერალიზმი ერთადერთი და საბოლოო დანიშნულება არ არის. აღნიშნული არალიბერალური დემოკრატიის იდეა კარგად განვითარდა და მოერგო ნაციონალისტურ-პოპულისტურ პარტიების. მათ კარგად გამოიყენეს მსოფლიოში ჩამოყალიბებული მდგომარეობა და უფრო მეტად განავითარეს საკუთარი შესაძლებლობების შესაბამისად. აღნიშნული ნაშრომი შეეხება ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის ნაციონალისტურ-პოპულისტურ პარტიებს, რომელთა მაგალითზეც გამოიკვეთება კვლევის ძირითადი მიზნები.

ნაშრომის ძირითადი მიზანია გამოკვეთოს ის ტენდენციები, რომლებსაც აღნიშნულ პარტიები აყალიბებენ მთავრობაში მოსვლის და პოლიტიკური ძალაუფლების მოპოვების შემდეგ. ასევე რამდენად დიდი დასაყრდენი აქვთ საკუთარი ქვეყნების შიგნით და როგორ ცდილობენ შეინარჩუნონ და განავითარონ საკუთარი მართვითი პერიოდი. ნაშრომის ძირითადი ნაწილი დაფუძნებულია მეორეული მონაცემების დამუშავებაზე, ეს შეეხება როგორც თვისებრივ ისე რაოდენობრივ მიმართულებას. კვლევის ფარგლებში გაანალიზდა ოფიციალური მედია სამაუწყებლო საიტები, რისი საშუალებითაც აღნიშნული პარტიების შესახებ შეგროვდა საბაზისო მონაცემები. ამ მონაცემების საშუალებით მოხდა კვლევის ობიექტი პარტიების საერთო მახასიათებლების გამოკვეთა და მისი სტრუქტურირება თეორიული სქემის მიხედვით. ასევე გაანალიზდა მეორეული რაოდენობრივი მონაცემები, რომელიც გულისხმობს პარტიების არჩევნებში მონაწილეობის სტატისტიკას წლების განმავლობაში. ასევე ჩატარდა დისკურს ანალიზი,

რომელმაც გამოკვეთა ტენდენციები საზოგადოებაზე გავლენის მოხდენის მიმართულებით.

კვლევის შედეგებში გამოიკვეთა ძირითადი მიმართულებები, რომელთა მიხედვითაც დამტკიცდა კვლევის ჰიპოთეზა. შედეგების ერთმა მიმართულებამ გამოკვეთა აღნიშნული პარტიების საერთო მახასიათებლები, თუ როგორ ცდილობენ შეცვალონ პოლიტიკური გარემო ქვეყანაში. მათი ძირითადი დასაყრდენია ქარიზმატული ლიდერის არსებობა, რომელიც ეწევა პოლიტიკური გარემოს პოლარიზაციას. ისინი ცდილობენ საზოგადოებაში ჩამოაყალიბონ სკეპტიკური შეხედულებები ელიტების მიმართ, რომლებიც ეწევიან „ჩვეულებრივი“ ადამიანების ჩაგვრას და მათი პრივილეგიების მითვისებას. ასევე როგორ ცდილობენ გამოფიტონ სახელმწიფო ინსტიტუტები და მოარგონ ისინი საკუთარ შეხედულებებს. კვლევის ძირითადი შედეგია მათი სტაბილური გამარჯვებების გამოკვეთა წლების განმავლობაში. ასევე იმ ამომრჩეველთა ძირითადი კატეგორიების გამოკვეთა, რომელიც მეტყველებს ქვეყანაში მემარჯვენე მიმართულებების განვითარებაზე.

ამ მიმართულებით კარგი იქნებოდა ჩატარებულიყო კვლევა, რომელიც გამოკვეთილი ტენდენციების შესახებ დააფიქსირებდა დარგში არსებული კომპეტენტური მეცნიერების აზრს. ასევე კარგი იქნებოდა ამ კვლევის ფარგლებში ევროპაში გამოკვეთილი ტენდენციების შედარება სხვა კონტინენტის მსგავს მიმართებებთან.

საძიებო სიტყვები: ნაციონალისტურ-პოპულისტური პარტიები, ლიბერალიზმი, არალიბერალური დემოკრატია, ნაცივიზმი, ევროსკეპტიციზმი.

Abstract

Developments in the world in recent years have contributed to a shift in political processes that is increasingly skeptical of Western values and liberal democracies. Examples developed in different countries have revealed theories that have argued that Western democratic liberalism is not the only and ultimate goal. The idea of this illiberal democracy developed well and adapted to the nationalist-populist parties. They made good use of the established situation in the world and developed more according to their own capabilities. This paper deals with the nationalist-populist parties of Central and Eastern Europe, the example of which outlines the main objectives of the study.

The main purpose of the paper is to outline the trends that these parties are shaping after coming to government and gaining political power. As well as how big a foothold they have within their own countries and how they try to maintain and develop their own governing period. The main part of the paper is based on the processing of secondary data, this concerns both qualitative and quantitative directions. The study analyzed the official media broadcasting sites, through which basic data on these parties were collected. Through these data, the object of research was to identify the common characteristics of the parties and to structure it according to a theoretical scheme. Secondary quantitative data were also analyzed, which include statistics on party participation in elections over the years. Discourse analysis was also conducted, which identified trends in influencing society.

The results of the research revealed the main directions, which approved the hypothesis of the research. One direction of the results highlighted the common characteristics of these parties in how they try to change the political environment in the country. Their mainstay is the existence of a charismatic leader who polarizes the political environment. They try to instill in the society skeptical attitudes towards the elites who oppress "ordinary" people and usurp their privileges. As

well as how they try to exhaust state institutions and adjust them to their own views. The main result of the research is to highlight their steady victories over the years. As well as identifying the main categories of voters that indicate the development of right-wing movements in the country.

In this regard, it would be good to conduct research that would highlight the views of competent scientists about the emerging trends. It would also be good to compare the trends highlighted in Europe within this study with similar relationships on other continents.

Keywords: nationalist-populist parties, liberalism, illiberal democracy, nativism, Euroscepticism.